

קורות חיים

ד"ר מיכאל בריס, עו"ד

טל': 054-6908044

דוא"ל: Michael.Baris@gmail.com

יליד ארה"ב, תש"ך (1960); שנת עליה: תשל"ג (1973)

שפות אם: עברית ואנגלית

השכלה אקדמית ומשפטית

2009	תואר דוקטור לפילוסופיה
	עבודת מחקר בנושא: "האדם יראה לעיניים": ספק וספקנות בתורת המשפט של הרמב"ם"
	◀ (אוזכר: דנ"א 4693/05 בי"ח כרמל-חיפה נ' עדן מלול, בפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין (מיום 29.8.2010)).
	אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
	מנחים: פרופ' חנינה בן-מנחם, האוניברסיטה העברית, ירושלים; פרופ' שמשון אטינגר, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן
	◀ מלגת נשיא
	◀ פרס וולף: 2008
	◀ מלגת שופף: 2007/8
	◀ פרס ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה): 2007
	◀ פרס הרקטור: 2006
2004	תואר מוסמך במשפטים, LLM, בהצטיינות יתירה
	האוניברסיטה העברית, ירושלים
	עבודת גמר בנושא: "העין והמנוף: עיון מושגי בכלל 'המוציא מחבירו עליו הראיה' בשיטות הרמב"ם והראשונים".
	מנחה: פרופ' חנינה בן-מנחם, האוניברסיטה העברית, ירושלים
	◀ פרס בחנה לחקר המשפט העברי, תשס"א
1993	הסמכה, לשכת עורכי הדין בישראל
1991/2 – 1988/9	תואר ראשון במשפטים, LLB, בהצטיינות
	האוניברסיטה העברית, ירושלים

השכלה אקדמית ומשפטית

- ◀ רשימת דיקן לשנה"ל: תשמ"ט, תש"ן, תשנ"א
- ◀ חבר מערכת כתב העת "משפטים", שנה"ל תשנ"א

2003 הכשרה כמגשר מוסמך, עם התמחות בגישור משפחתי, "גומא", המרכז הישראלי לגישור, תל-אביב

ניסיון עבודה אקדמי ומשפטי ומינויים אקדמיים

2018 – 2016 סגן יו"ר, האיגוד הבינלאומי למשפט עברי.

סתיו 2006 עד היום **מרצה בכיר** (משנת 2015; מרצה מן המניין מסתיו 2009; מרצה חוץ 2006-2008), המרכז האקדמי שערי משפט, הוד השרון

קורסי חובה: תורת המשפט; מבוא למשפט עברי; משפט עברי מתקדם; דיני עבודה

סמינרים: מדריך מעשי לבית הדין הרבני; מדריך מעשי לדיני ממונות במשפט העברי; יחסי ממון בתוך המשפחה על פי המשפט העברי; דת ומדינה

קורסי בחירה: יחסי עבודה קיבוציים; סיבתיות במשפט העברי; דיני היושר במשפט העברי; יחסי ממון בתוך המשפחה – משפט ישראלי ועברי; עילות גירושין במשפט העברי;

תפקידים אקדמיים: יו"ר המנגנון לקידום איכות ההוראה (משנת הלימודים תשע"ח); קובל משמעתי (שנה"ל תשע"ח); חבר, ועדה לענייני תלמידים, (משנה"ל תש"ע)

אביב 2009 – היום **מרצה, מן החוץ:** הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן

קורסי בחירה: (תואר ראשון): אי-וודאות במשפט הישראלי, במשפט העברי ובתורת המשפט; דין ויושר במשפט העברי; דיני עבודה

(תואר שני): דיני עבודה; תורת המשפט; דין ויושר במשפט העברי; חלופות התדיינות במשפט העברי; סיבתיות במשפט העברי; דילמות מוסריות במשפט העברי; דיני עבודה.

ניסיון עבודה אקדמי ומשפטי ומינויים אקדמיים

מרצה מן החוץ: המרכז האקדמי כרמל.	2017 – 2009
קורסי חובה: מבוא לתורת המשפט; מבוא למשפט עברי;	
סמינרים: עילות גירושין במשפט העברי; יחסי ממון בתוך המשפחה; סוגיות בדיני עבודה.	
עוזר מחקר, המכון למשפט עברי, האוניברסיטה העברית, ירושלים	1998/9
עוזר מחקר, קבוצת מחקר בענין הדיון הפלילי, המכון ללימודים מתקדמים שעל ידי האוניברסיטה העברית בירושלים	1993/4
התמחות, כבוד השופט ד"ר שלמה לוי, בית המשפט העליון, ירושלים	1993 – 1992
התמחות, עו"ד דן אבי-יצחק, ירושלים	1992 – 1991
עוזר מחקר, ד"ר חנינה בן-מנחם, מבוא לתורת המשפט, האוניברסיטה העברית, ירושלים	1990/1

פרסומים

"היתר המכירה וחוק המקרקעין – תמורות מושגיות בפולמוס עתיק יומין" בתוך **היתר מכירה: הלכה משפט וציונות** (עתיד לראות אור תשפ"א).

'For I Say': A Keeper at the Rabbinic Gates of Doubt, forthcoming in REVIEW OF RABBINIC JUDAISM 24(1), (RRJ; Brill Publishers, 2020; accepted 14 May, 2019).

"I Am the One": A Monist Looks at the Double Death and Life of Rabba bar Nahmani, REVIEW OF RABBINIC JUDAISM 23(1) 19-50.

"A Skeptic in the Courtroom: Jewish Law Faces the Structural Limits of Knowledge", forthcoming in NEW PERSPECTIVES IN JEWISH LAW, ed. Suzanne Last Stone and Yonatan Brafman (Brill Publishers, forthcoming: 2020/2021).

"חלל ומרחבים בלתי-קדושים: דיני טומאת המת בתודעה ההלכתית וההגותית", עתיד לראות אור בתוך **המוות והפילוסופיה של ההלכה** (י"ל מאגנס ומכון ון-ליר; עתיד לראות אור: 2020/2021).

שערי משפט, כתב העת של המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט, כרך י (תש"פ/תשפ"א): עורך.

שערי משפט, כתב העת של המרכז האקדמי שערי מדע ומשפט, כרך ט (תשע"ח): עורך, יחד עם פרופ' אביעד הכהן וד"ר עמוס הרמן.

"ההילה הכפולה של השפה המשפטית", שערי משפט ט (תשע"ח) 115-119.

"משפט וגאולה: הרהורים בעקבות ספרה של מור אלטשולר "חיי מרן יוסף קארו", שערי משפט ט (תשע"ח) 327-342.

JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES XXVII, THE ANTWERP UNIVERSITY VOLUME: JUDAISM, LAW AND LITERATURE, co-editor with Prof. Vivian Liska, University of Antwerp (2017).

Introduction: Fire and Face – On Reading the Sacred, in JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES XXVII, THE ANTWERP UNIVERSITY VOLUME: JUDAISM, LAW AND LITERATURE, co-editor with Prof. Vivian Liska, University of Antwerp (2017), 1-9.

"המטפיזיקה של הגט: עיון הלכתי-פילוסופי בסדר הגט", דיני ישראל ל' (תשע"ה) 43-90.

◀ זוכה הפרס ע"ש אסתר ורומי טיגר למאמר מצטיין במשפט עברי לשנת 2015, אוניברסיטת בר-אילן.

Iniquities Ensnare the Wicked: The Ethical Theory of Proverbs 1-9, 56 HEBREW STUDIES (2015), 129-144.

Limited Knowledge, Unlimited Love: A Maimonidean Paradox, THE UNIVERSITY OF TORONTO JOURNAL OF JEWISH THOUGHT, 3 (2012) <available at: <http://tjt.cjs.utoronto.ca/wp-content/uploads/2013/11/Michael-Baris-Limited-Knowledge-Unlimited-Love-A-Maimonidean-Paradox-Vol.-3.pdf>>.

Norms of Doubt: A Maimonidean Perspective on the Threshold of Doubt, JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES XXIV (2013): 1-10 – THE NETANYA CONFERENCE VOLUME.

"נישואין כהסכם או כמטפיזיקה: עיון הלכתי-פילוסופי בסדר הגט", עמדו"ת – עם, מדינה, תורה, כרך ד: המשפחה בעין הסערה 65-107, מכללת אורות ישראל, משה רחימי ערך, אלקנה ורחובות, תשע"ד.

Maimonides on Testimony in Agunah and Divorce: Epistemic Implications, JEWISH LAW ASSOCIATION STUDIES XXIII (2012): 13-26 – THE FORDHAM CONFERENCE VOLUME.

מחקר בהליכי שיפוט

ספר: "ניגוש אל הערפל: ספק וספקנות במשנתו של הרמב"ם".
מאמר: "מרָאָה בַּמְרָאָה: השתקפות רישום המקרקעין באספקלריה של משפט העברי".

פרסומים נוספים

"מבוא לדיני הקניין: אישיות, תועלת ואפסות", בתוך: **קובץ משפטי ארץ – כרך ג, קניין ומסחר**
17 (עדו רכניץ עורך ראשי, דניאל כץ וירון אונגר עורכים; עפרה, תש"ע).

"הרהורים אודות מרשם המקרקעין על פי ההלכה", שם 224.

Personality, Utility and Finitude: A Brief Introduction to Jewish Property Law, in
MISHPETEI ERETZ – A COLLECTION OF ESSAYS IN HALACHIC LAW, VOL. 3, ix
(IDO RECHNITZ, EDITOR-IN-CHIEF, DANIEL KATZ AND YARON UNGER EDS.;
OFRA, 2010).

"מכשירים פיננסיים ודיני הממונות בראי המשפט ההלכתי" **רבעון לבקנאות** מ 36 (2006).

"פתיחת שערים: בקשת האמת, אפשרות השקר", בתוך **קובץ משפטי ארץ – כרך ב, טענות**
וראיות 43 (ירון אונגר ועדו רכניץ עורכים, עפרה, תשס"ה).

"מבוא להלכות עדות: כללים נוקשים ושכנוע הלב – עיון בשיטת הרמב"ם", שם 43

← **אזכר:** ע"פ 10596/03 **גרגורי בשירוב נ' מדינת ישראל**, (מיום 4.6.2006, פורסם בנבו).

"ליישוב שיטת הרמב"ם בעניין עדות שבשטר", שם 287.

"א' קירשנבאום: הרשעה עצמית במשפט העברי – ההודאה בפלילים וההפללה העצמית בהלכה
היהודית" (סקירה וביקורת), שם 519.

"שמוע בין אחיכם – בית הדין לממונות בין סמכות לבוררות", **פרשת השבוע** (א' הכהן, מ' ויגודה,
עורכים), דברים תשס"ד, גליון 173

← **אזכר:** רע"א 2237/03, **אפרים שועלי בנין והשקעות בע"מ נ' המועצה המקומית תל**

מונד, פ"ד נט(4) 529.

"במקום הקדמה: החקיקה במדינת ישראל בראי ההלכה – יצירתיות אנושית וגבולותיה", בתוך **קובץ משפטי ארץ – דין דיין ודיין 21** (ירון אונגר עורך, עפרה, תשס"ב).

"הגמשת סדרי הדין ההלכתיים: האם 'אופקית' או 'אנכית'? עיון בשיטות התוספות והרמב"ם בסוגיות יחיד מומחה, פשרה וקבלת פסולים", שם 179.

"סתירת טענות וסתירת הדין: סופיות הדיון בשיטת הרמב"ם", שם 221.

"משמעות עצמית ומשמעות זרה: עיון במשנתו של רבי אליעזר הקפרי" **מסילות** א 103 (קרני שומרון, תשס"ד).

"מקום וזהות – פירוש לפרק א' מפרקי אבות" **מכרמי שומרון – ספר היובל לשיבת ההסדר קרני שומרון** 283 (יאיר אפרתי עורך, קרני שומרון, [תשס"א]).

פעילות אקדמית:

קבוצות מחקר, כינוסים אקדמיים, סמינרים מחלקתיים והשתלמויות

"'Up in the Air': Shifts in Maimonides' Conceptualization of Doubt", **The 20th International Conference of the Jewish Law Association: 100 Years of Jewish Legal Research**, Moscow State University, Moscow, July 23-26, 2018.

'ודעת – זה סדר טהרות': שיקולים הכרתיים בקביעת טומאת-מת במצבי ספק עובדתי, הקונגרס השבעה עשר של האיגוד העולמי למדעי היהדות, מחלקה ג, ספרות רבנית, תלמוד ומשפט עברי ומחשבת ישראל, מושב על מות והפילוסופיה של ההלכה, ירושלים, 6-10.8.2017.

"בדין קניין קצצה", גבורות למשפט – המוסדות העיקריים של המשפט העברי: כנס לרגל צאת התרגום העברי של שני כרכי ספרו של רב יצחק אייזק הלוי, על המשפט האזרחי העברי, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן, 4.5.2017.

"תלוי ועומד: תמורות בתורת הספיקות במשנת הרמב"ם", כנס לזכרו של פרופ' אהרון קירשנבאום, האיגוד הבינלאומי למשפט עברי ובית ספר רדזינר למשפטים במרכז הבינתחומי הרצליה, המרכז הבינתחומי הרצליה, 1.3.2017.

חוקר, קבוצת מחקר בנושא: כללים וטעמים, תכנית המחקר ע"ש אסתר ורומי תיגר, הפקולטה

למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, שנה"ל תשע"ז.

Causation in Jewish Law, Halakha and Jewish Thought: New Ideas, The Jewish Law Association, 19th International Conference, on the theme of: "Impact of Technology, Science and Knowledge on Jewish Law and Ethics," Tel Aviv University, July 11-13, 2016.

"בעלי שדרה וחסרי חוליות: כללי השתק בסדר הדין של המשפט העברי", כינוס צובה הששי, בנושא: סדר הדין האזרחי והמשפט העברי, (האוניברסיטה העברית, הפקולטה למשפטים, המכון לחקר המשפט העברי והמכון למחקרי חקיקה ולמחקר השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר; אוניברסיטת תל-אביב, הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן; אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים) קיבוץ צובה, 6-8 לספטמבר, 2015.

חוקר, קבוצת מחקר בנושא: הלכה ואגדה, תכנית המחקר ע"ש אסתר ורומי תיגר, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, שנה"ל תשע"ה.

For I am the One in Nega'im, I am the One in Ohalot: Dualism and Monism in Aggadic Conceptualization of the Law, The Jewish Law Association, 18th International Conference, on the theme of: "Judaism, Law and Literature", the University of Antwerp, July 14th-17th, 2014.

"חלל ומרחבים בלתי-קדושים: דיני טומאת המת בתודעה ההלכתית וההגותית", כנס על המוות והפילוסופיה של ההלכה: הכנס החמישי בתחום הפילוסופיה של ההלכה, בנושא: "המוות: עיונים ומחקרים בפילוסופיה של ההלכה", מיועד ל- כ-כא בטבת, תשע"ד (23-24.10.13), מכון ון ליר, ירושלים.

"לחוקקי ישראל: פרמטרים לא-פורמליסטיים במשנתו ההלכתית של הרב בצמ"ח עוזיאל זצ"ל", הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל – יצירתו ההלכתית וההגותית, לציון ששים שנה לפטירתו, מיועד לט"ז-י"ח מרחשוון תשע"ד (20-22.10.2013) (אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים, בשיתוף הוועד להוצאת כתבי הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל), רמת גן.

Equity, Courts of Equity and Corporate Law, The First Private Law Consortium, (Bar-Ilan University, Faculty of Law, in partnership with Harvard Law School, USA; University of Trento, Italy; University of Oslo, Norway; University of Pennsylvania, USA; McGill University, Canada) Ramat-Gan, June 26-27, 2013.

Models of Creativity, Restraints of Humility: Secular Legislation through the Prism of Jewish Law, The Jewish Law Association 17th International Conference, (The Jewish Law Association and Yale Law School) New Haven, July 30-

August 2, 2012.

Iniquities Ensnare the Wicked: The Ethical Theory of Proverbs 1-9, 2012
International Meeting of the Society of Biblical Literature, (Society of
Biblical Literature and Universiteit van Amsterdam) Amsterdam, July 22-26,
2012.

"הסיבתיות בנוזיקין ע"פ המשפט העברי", **כנס צובה השלישי למשפט עברי – משפט עברי ודיני
נוזיקין** (האוניברסיטה העברית, הפקולטה למשפטים, המכון לחקר המשפט העברי והמכון
למחקרי חקיקה ולמחקר השוואתי ע"ש הרי ומיכאל סאקר; אוניברסיטת תל-אביב,
הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן; אוניברסיטת בר-אילן, הפקולטה למשפטים) קיבוץ
צובה, ה-ז' בתמוז, תשע"ב (25-27.6.12).

*Rereading "The Generation": Rabbi Kook's Eastern-European Thought on Jaffa's
Shores, Jewish Spirituality in Eastern Europe – A Textual Perspective*,
(Hebrew & Jewish Studies Department, University College) London, June 6-7,
2012.

חוקר, פורום חוקרים בנושא: "**פורמליזם משפטי והלכה**", הפקולטה למשפטים, התכנית למשפט
עברי ע"ש רומי ואסתר תיגר, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן, שנה"ל תשע"ב (2012).

"קריאה חדשה במאמר הדור לראייה קוק", **כנס במלאות 75 שנה לפטירתו של הראי"ה קוק**,
(המחלקה למדעי היהדות, המכון הגבוה לתורה), כב אלול תש"ע (1.9.10).

"Norms of Doubt: A Maimonidean Perspective on the Threshold of Doubt" **The
Jewish Law Association 16th International Conference**, (The Jewish Law
Association and Netanya Academic College) Netanya, June 21-24, 2010.

"הרוב קובע? גבולות כוחו של הרוב ובעיית ייצוגו של המיעוט", **כינוס משותף למכון הישראלי
לדמוקרטיה ולארגון רבני צהר בנושא: הלכות דמוקרטיה והליכותיה**, כ"ד בסיוון תש"ע
(6.6.2010).

"נישואין כהסכם או כמטפיזיקה: עיון הלכתי-פילוסופי בסדר הגט", **כנס עמדו"ת (עם, תורה,
מדינה) בנושא: המשפחה בעין הסערה**, מכללת אורות ישראל, אלקנה, כ"ו באייר, תש"ע
(10.5.2010).

חוקר, פורום חוקרים בנושא: "**הלכה ומציאות**", הפקולטה למשפטים, התכנית ע"ש רומי ואסתר
טייגר, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן, שנה"ל תש"ע-תשע"א (2010).

לגן העדן האבוד: ארבעה נרטיבים של המצב הראשוני, ושיח זכויות הפרט", סימפוזיון בנושא חוק

המאגר הביומטרי – דילמות אתיות, משפטיות והלכתיות בהגנה על הפרטיות, אוניברסיטת בר-אילן (הפקולטה למשפטים, התכנית ע"ש אסתר ורומי טייגר, בשיתוף עם מכון משפטי ארץ), ב' ניסן תש"ע (17.3.2010).

"Maimonides on Testimony in Agunah and Divorce: Epistemic Implications",
Conference on Jewish Family Law, the Agunah and General Issues in Jewish Law, Fordham University (Fordham University Law School and the Jewish Law Association), New York, February 7-8, 2010.

"נוקשות וגמישות בדיני הראיות – עיון במשנתו של הרמב"ם", **השתלמות שופטים בנושא: "משפט עברי"**, המכון להשתלמויות שופטים ע"ש השופט זוסמן, נווה אילן, ג' שבט, התש"ע (18.1.10).

"Royal and Judicial Leadership in Maimonides", **Symposium on "The Posek as a Leader"**, Bar Ilan University, Faculty of Law, The Mozes S. Schupf Fellowship Program, in appreciation of the support of Dr. Monique and Dr. Mordecai Katz, October 22, 2009.

"האדם יראה לעיניי": שני מודלים להתמודדות עם אי-וודאות משפטית והלכתית – עיון בתורת המשפט של הרמב"ם", **סמינר מחלקתי בפני חברי הפורום למשפט עברי וחקר ההלכה**, הוועדה הישראלית של איגוד המשפט העברי (JLA), הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר אילן, רמת גן, כ"א שבט תשס"ט (15.2.2009).

"קנין דבר-שלא-בא-לעולם" במשפט העברי: יסודות הכלל והשלכותיו", **השתלמות שופטים בנושא: "משפט עברי"**, המכון להשתלמויות שופטים ע"ש השופט י' זוסמן, נווה אילן, ג' כסלו, תשס"ט (30.11.08).

"חווית הנוכח במשנתו ההלכתית, ההגותית והחינוכית", **כנס בנושא הרב משה צבי נריה: משנתו ופועלו – עשור לפטירתו**, אוניברסיטת בר-אילן (הפקולטה למדעי היהדות), ג' בסיון תשס"ו (30.5.2006).

”בעיות הלכתיות בהפעלת מכשירים פיננסיים מודרניים, כנס בנושא מכשירים פיננסיים חדשים – התמודדויות הלכתיות ואתיות, אוניברסיטת בר-אילן (המכון הגבוה לתורה ע"ש לודביג ז"ל ואריקה יסלזון, מרכז אהרון מאיר לחקר ולימודי הבנקאות, הפקולטה למדעי החברה, המחלקה לכלכלה, לשכת רב הקמפוס), י"ט בטבת תשס"ו (19.1.2006).

“*The Law of the Land: The Equalizing Effect of Sabbatical Laws*”, **Conference on Equity and Jewish Law**, Harvard University (Gruss Chair of Talmudic Civil Law, Harvard University; The Faculty of Law, Hebrew University of Jerusalem; The Institute of Jewish Law, Boston University School of Law), 20-21 May, 2001.

מחקרים בהליכי כתיבה

מהו שכר עבודה? פגמים מבניים בשיטת השכר הישראלית

Models of Creativity, Restraints of Humility: Secular Legislation through the Prism of Jewish Law

Equity, Courts of Equity and Corporate Law

הסיבתיות בנוזיקין ע"פ המשפט העברי – עיון במשנת הרמב"ם

Causation in Jewish Law, Halakha and Jewish Thought: New Ideas

Doubt and the Metaphysics of Sin: A Maimonidean Inquiry

The Epistemics of Law: Two Models of Courtroom Decision-Making

השכלה תורנית גבוהה

תשס"ו – תשס"ז	מג"ל, מכון גבוה לתורה על שם לודויג ואריקה יסלזון, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן
תשס"ה	כולל "ארץ חמדה", ירושלים הסמכה לרבנות ע"י הרבנות הראשית לישראל
תשל"ח – תשמ"ו	ישיבת "מרכז הרב", ירושלים; ישיבת הר-עציון, אלון שבות (חורף תשל"ט)

נסיון עבודה תורני

תשע"ג – תשע"ה	רב בית הכנסת "קוממיות אברהם" מיסודו של הרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן זצ"ל; תל אביב.
תשס"א – תשס"ה; תשס"ט – תשע"א	ראש כולל, מכון "משפטי ארץ", עפרה. (תשס"ט – תשע"א, מרצה במכון), מכון משפטי ארץ עוסק במחקר במשפט עברי ובהכשרת מועמדים לדיינות מתוך תפיסה משפטית רחבה, ודו-שיח עם החברה הישראלית הכללית
תשנ"ו – תשס"א	ר"מ (רב-מחנך), ישיבת ההסדר קרני שומרון, קרני שומרון
תשמ"ט – תש"ן	מרצה, מת"ן – מכון תורני לנשים, ירושלים
תשמ"ו – תשמ"ח	ר"מ (רב מחנך), ישיבת ההסדר "שבות ישראל", אפרת
תשמ"ה – תשמ"ו	מרצה, מכון "אורה" לנשים, ירושלים
